

Tandstatus hos søskende

Af Bodil Helbech Kleist, BOHH@kl.dk

Formålet med dette analysenotat er at undersøge forskelle i tandsundheden mellem søskende, herunder betydningen af hvilket nummer i børneflokket, barnet er. Desuden undersøges betydningen børneflokkens størrelse, hvem barnet bor sammen med samt forældrenes alder, uddannelse, indkomst, etniske baggrund og egne tandlægevaner.

Dato: 3. juli 2019

Sags ID: SAG-2019-03637
Dok. ID: 2782953

E-mail: BOHH@kl.dk
Direkte: 3370 3636

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 1 af 19

Analysens hovedkonklusioner

- Andelen af børn, som har haft caries i deres blivende tænder, stiger med alderen. Blandt 7-årige er det kun 3 pct., blandt 12-årige er det 21 pct. og blandt 15-årige er det 39 pct.
- Mange familieforhold har betydning for børnenes sandsynlighed for at få huller. Størst betydning har barnets nummer i søskendeflokken og forældrenes uddannelse. Men forældrenes indkomst og etniske baggrund, moderens alder og antallet af børn i søskendeflokken spiller fx også en rolle.
- Førstefødte har en lavere sandsynlighed for at få huller i tænderne end børn senere i søskendeflokken. Blandt 15-årige førstefødte har ca. hver tredje har haft huller i tænderne, mens det blandt de, som er født som nr. tre eller senere i søskendeflokken, gælder næsten halvdelen. Denne forskel eksisterer også, når der justeres for de øvrige familieforhold.
- Andelen af børn med huller i tænderne er omtrent dobbelt så stor blandt børn af forældre, som kun har fuldført grundskolen, sammenlignet med børn af forældre med en mellemlang eller lang videregående uddannelse. Denne forskel eksisterer fortsat – om end mindre udtalt – når der justeres for øvrige familieforhold.
- Enebørn har generelt lidt oftere huller i tænderne end børn med en søster/bror. Men andelen med huller i tænderne stiger med flere søskende – især når søskendeflokken kommer op på fire eller derover.
- Børn af forældre med ikke-vestlig baggrund har generelt flere huller i tænderne end børn af forældre med dansk baggrund, ligesom børn af forældre, som selv sjældent går til tandlæge også oftere har huller i tænderne.
- Tandsundheden er generelt lidt bedre blandt børn, som bor sammen med begge forældre end blandt børn, som kun bor sammen med den ene forælder. Betydningen af barnets boforhold er dog minimal, når der justeres for øvrige familieforhold.

1 Metode og data

Tandstatus undersøges med brug af data fra Sundhedsstyrelsens Centralodontologiske Register (SCOR) koblet med baggrundsinformationer om barnets familie fra Danmarks Statistiks registre.

Der tages udgangspunkt i 3 årgange af børn født i hhv. 2001, 2014 og 2009, som var til tandundersøgelse i 2016, dvs. det år de fyldte hhv. 15, 12 og 7 år) og som var bosiddende i Danmark pr. 1. januar 2016. Tandstatus opgøres, som andelen af børn, der har eller har haft caries i mindst én tand i det permanente tandsæt.

Betydningen af følgende forhold i barnets familie for tandsundheden undersøges:

- Barnets nummer i søskendeflokken (opgjort blandt moderens børn)
- Søskendeflokkens størrelse (opgjort som summen af moderens børn)
- Hvem barnet bor sammen med (hhv. begge forældre, kun moderen, kun faderen, moderen og en anden voksen eller faderen og en anden voksen)
- Moderens og faderens alder ved barnets fødsel
- Moderens og faderens uddannelsesniveau i undersøgelsesåret.
- Moderens og faders personlige indkomst i undersøgelsesåret
- Moderens og faderens etniske baggrund (oprindelsesland)
- Moderens og faderens egne tandlægevaner (om de har været ved tandlægen de seneste 2 år)

Dato: 3. juli 2019

Sags ID: SAG-2019-03637
Dok. ID: 2782953

E-mail: BOHH@kl.dk
Direkte: 3370 3636

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

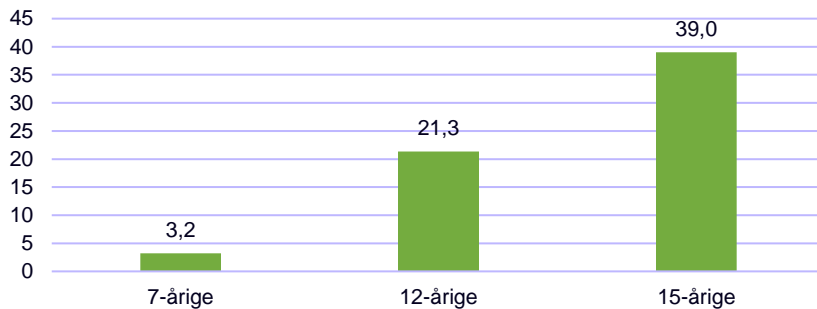
www.kl.dk
Side 2 af 19

2 Resultater

2.1 Hvor mange har haft huller i tænderne?

Andelen af børn, som har haft caries i deres blivende tænder, stiger naturligvis med alderen. Blandt 7-årige har kun 3 pct. på et tidspunkt haft caries i deres blivende tænder, blandt 12-årige er det hver femte og blandt 15-årige er det mellem hver anden og hver tredje jf. figur 2.1.

Figur 2.1: Andel af børn, som har haft caries i det blivende tandsæt, 2016

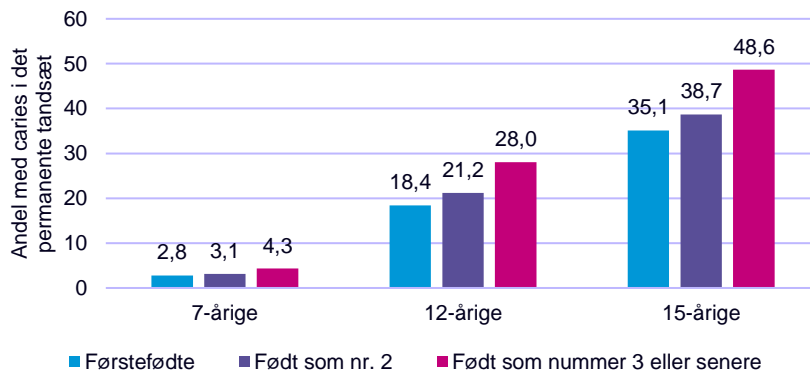

Note: Opgjort blandt børn med tandundersøgelse i 2016 (ca. 75 pct. af årgangene).
 Kilde: Egne beregninger på baggrund af Sundhedsstyrelsens Centralodontologiske register og registerdata fra Danmarks Statistik.

2.2 Hvad betyder familieforhold?

Det har betydning for tandsundheden, hvilket nummer i søskendeflokken, barnet er. Andelen af børn, som har haft caries i deres blivende tænder, er lavest blandt førstefødte og højest blandt børn, som er nummer tre eller mere i søskendeflokken jf. figur 2.2. Samme tendens ses for alle tre årgange (7-årige, 12-årige og 15-årige i 2016). Betydningen af nummer i søskendeflokken eksisterer fortsat, hvis der tages højde for andre familieforhold (se afsnit 2.3 og bilag 2).

Figur 2.2: Andel af børn, som har haft caries i det blivende tandsæt, fordelt efter nummer i børneflokk

Note: Opgjort blandt børn med tandundersøgelse i 2016 (ca. 75 pct. af årgangene). Nummer i børneflokk er opgjort ud fra antallet af børn, som moderen har.
 Kilde: Egne beregninger på baggrund af Sundhedsstyrelsens Centralodontologiske register og registerdata fra Danmarks Statistik.

Dato: 3. juli 2019

Sags ID: SAG-2019-03637
 Dok. ID: 2782953

E-mail: BOHH@kl.dk
 Direkte: 3370 3636

Weidekampsgade 10
 Postboks 3370
 2300 København S

www.kl.dk
 Side 3 af 19

Det har også betydning for tandsundheden, hvor stor søskendeflokken er. Andelen af børn, som har haft caries i deres blivende tænder, stiger med antallet af børn i familien. Især børn i familier med mindst fire børn har en højere sandsynlighed for at have haft huller i tænder. Dog har en større andel af enebørn haft huller i tænderne end børn med én søskende jf. figur 2.3. Tendensen ses for både 12-årige og 15-årige, mens de yngste enebørn (7-årige) ikke har samme "ulempe". Når der justeres for de øvrige familieforhold, er den selvstændige effekt af søskendeflokkens størrelse dog begrænset (se bilag 2).

Dato: 3. juli 2019

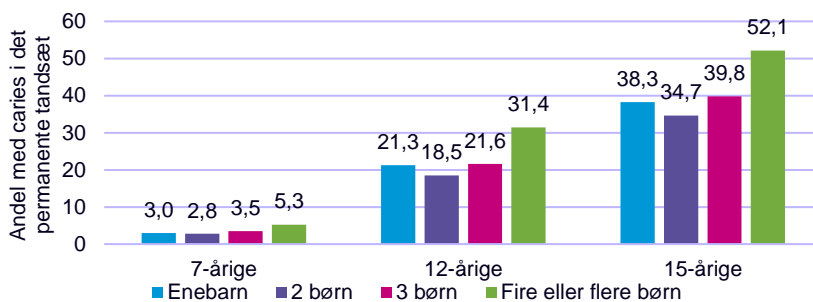
 Sags ID: SAG-2019-03637
 Dok. ID: 2782953

 E-mail: BOHH@kl.dk
 Direkte: 3370 3636

 Weidekampsgade 10
 Postboks 3370
 2300 København S

 www.kl.dk
 Side 4 af 19

Figur 2.3: Andel af børn, som har haft caries i det blivende tandsæt, fordelt efter søskendeflokkens størrelse

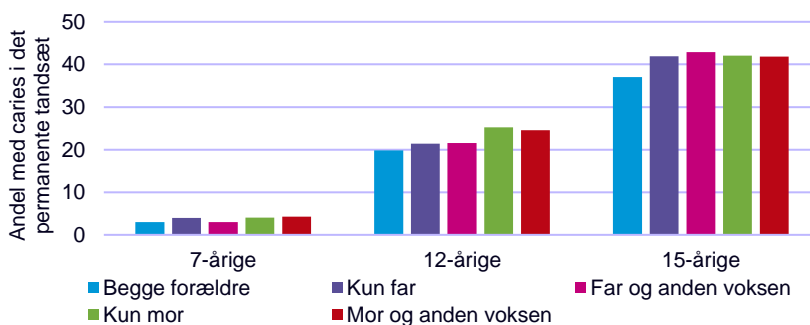
Note: Opgjort blandt børn med tandundersøgelse i 2016 (ca. 75 pct. af årgangene). Søskendeflokkens størrelse er opgjort ud fra antallet af børn, som moderen har.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af Sundhedsstyrelsens Centralodontologiske register og registerdata fra Danmarks Statistik.

Tandsundheden er generelt bedst blandt børn, som bor sammen med begge forældre jf. figur 2.4. Det gælder for både 7-, 12- og 15-årige. Dog ser det blandt 12-årige også ud til at have betydning, om barnet bor sammen med moderen eller faderen, hvis det ikke bor sammen med begge forældre.

Tandsundheden er generelt lidt bedre blandt 12-årige, der bor sammen med deres far (og evt. en anden voksen), end blandt børn der bor sammen med deres mor (og evt. en anden voksen). Hvem barnet bor sammen med har dog kun lille betydning sammenlignet med de øvrige familieforhold, og effekten forsvinder stort set, når der justeres for øvrige familieforhold (se bilag 2).

Figur 2.4: Andel af børn, som har haft caries i det blivende tandsæt, fordelt efter hvem de bor sammen med

Note: Opgjort blandt børn med tandundersøgelse i 2016 (ca. 75 pct. af årgangene). Boforhold er opgjort ud fra hvilke og hvor mange voksne, der bor på barnets adresse.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af Sundhedsstyrelsens Centralodontologiske register og registerdata fra Danmarks Statistik.

Forældrenes alder ved barnets fødsel har også betydning for børnenes tandsundhed jf. figur 2.5. Generelt har børn, hvis forældre er under 25 år, når de bliver født, dårligere tandsundhed end børn af ældre forældre. Tandsundheden bliver dog også ringere, når forældrenes alder er over 35 år ved fødslen. Den bedste gennemsnitlige tandsundhed findes blandt børn med forældre, der er 30-34 år, når de bliver født. Det gælder for både 7-, 12- og 15-årige. Når der justeres for andre familieforhold, forsvinder en del af denne alderseffekt dog (se bilag 2).

Dato: 3. juli 2019

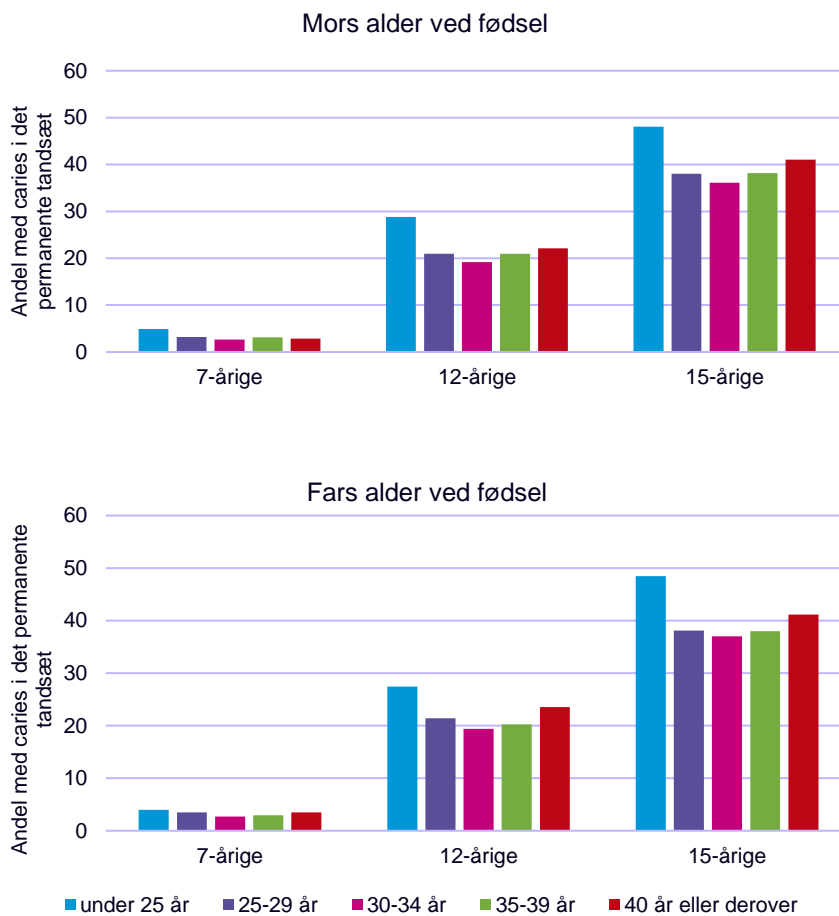
 Sags ID: SAG-2019-03637
 Dok. ID: 2782953

 E-mail: BOHH@kl.dk
 Direkte: 3370 3636

 Weidekampsgade 10
 Postboks 3370
 2300 København S

 www.kl.dk
 Side 5 af 19

Figur 2.5: Andel af børn, som har haft caries i det blivende tandsæt, fordelt efter forældrenes alder

Note: Opgjort blandt børn med tandundersøgelse i 2016 (ca. 75 pct. af årgangene).
 Kilde: Egne beregninger på baggrund af Sundhedsstyrelsens Centralodontologiske register og registerdata fra Danmarks Statistik.

Forældrenes uddannelsesniveau har stor betydning for børnenes tandsundhed jf. figur 2.6. Andelen af børn, som har haft caries i deres blivende tænder, falder med stigende uddannelsesniveau blandt forældrene. Andelen af børn med huller i deres blivende tænder er således omtrent dobbelt så stor blandt børn af forældre, som kun har fuldført grundskolen sammenlignet med børn af forældre med en mellemlang eller lang videregående uddannelse jf. figur 2.6. Tendensen ses for både farens og morens uddannelsesniveau og for alle årgange (7-, 12 og 15-årige). Uddannelseseffekten eksisterer fortsat, når der justeres for de øvrige familieforhold. Den selvstændige effekt af forældrenes uddannelse er dog mindre (se evt. bilag 2).

Dato: 3. juli 2019

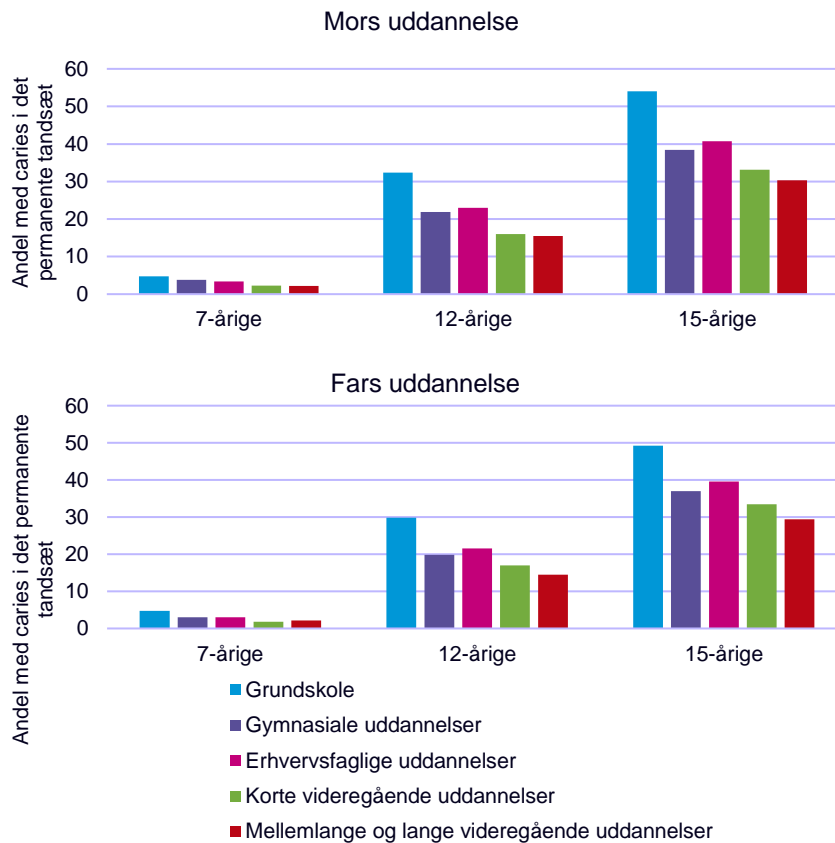
 Sags ID: SAG-2019-03637
 Dok. ID: 2782953

 E-mail: BOHH@kl.dk
 Direkte: 3370 3636

 Weidekampsgade 10
 Postboks 3370
 2300 København S

 www.kl.dk
 Side 6 af 19

Figur 2.6: Andel af børn, som har haft caries i det blivende tandsæt, fordelt efter forældrenes uddannelsesniveau

Note: Opgjort blandt børn med tandundersøgelse i 2016 (ca. 75 pct. af årgangene). Uddannelsesniveaut er forældrenes højest fuldførte uddannelse i 2016.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af Sundhedsstyrelsens Centralodontologiske register og registerdata fra Danmarks Statistik.

Forældrenes indkomst har tilsvarende betydning for børnenes tandsundhed jf. figur 2.7. Jo højere indkomstniveau blandt forældrene, jo lavere en andel af børnene har haft huller i tænderne. Betydningen ses for både farens og morens indkomst og for alle årgange (7-, 12 og 15-årige). Effekten af forældrenes indkomst ses fortsat – om end mindre udtalt – når der justeres for de øvrige familieforhold (se bilag 2).

Dato: 3. juli 2019

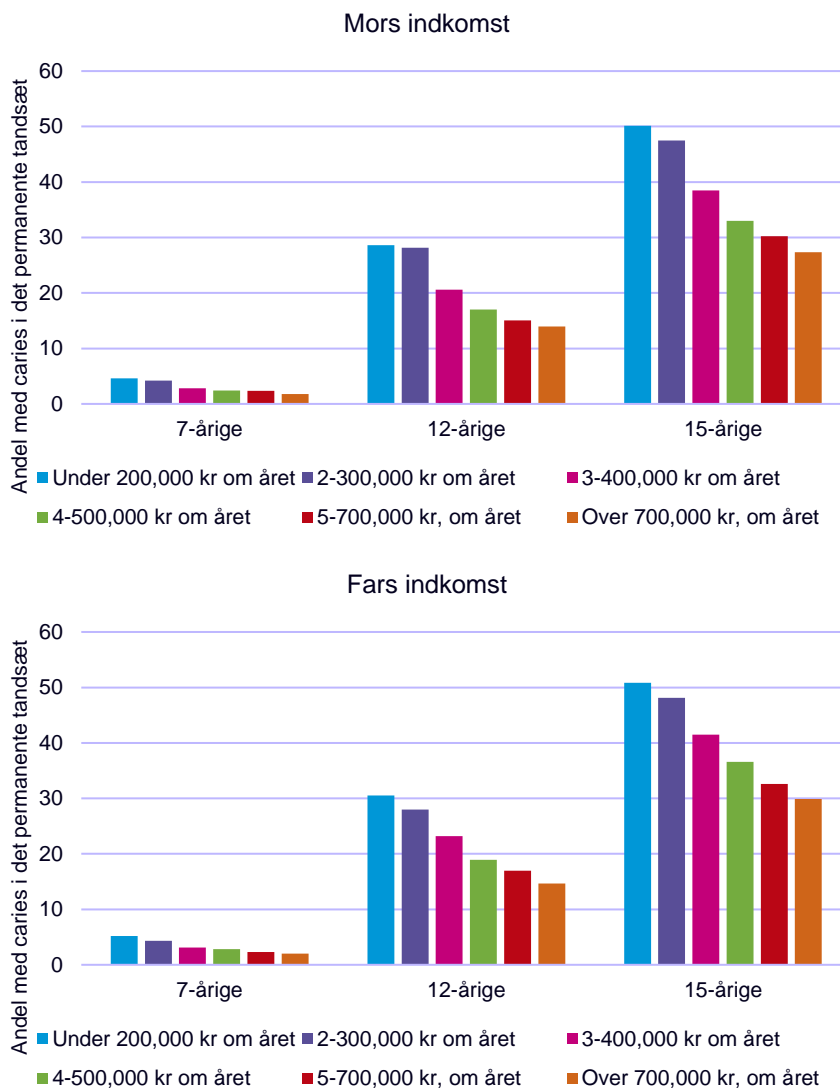
Sags ID: SAG-2019-03637
Dok. ID: 2782953

E-mail: BOHH@kl.dk
Direkte: 3370 3636

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 7 af 19

Figur 2.7: Andel af børn, som har haft caries i det blivende tandsæt, fordelt efter forældrenes indkomst

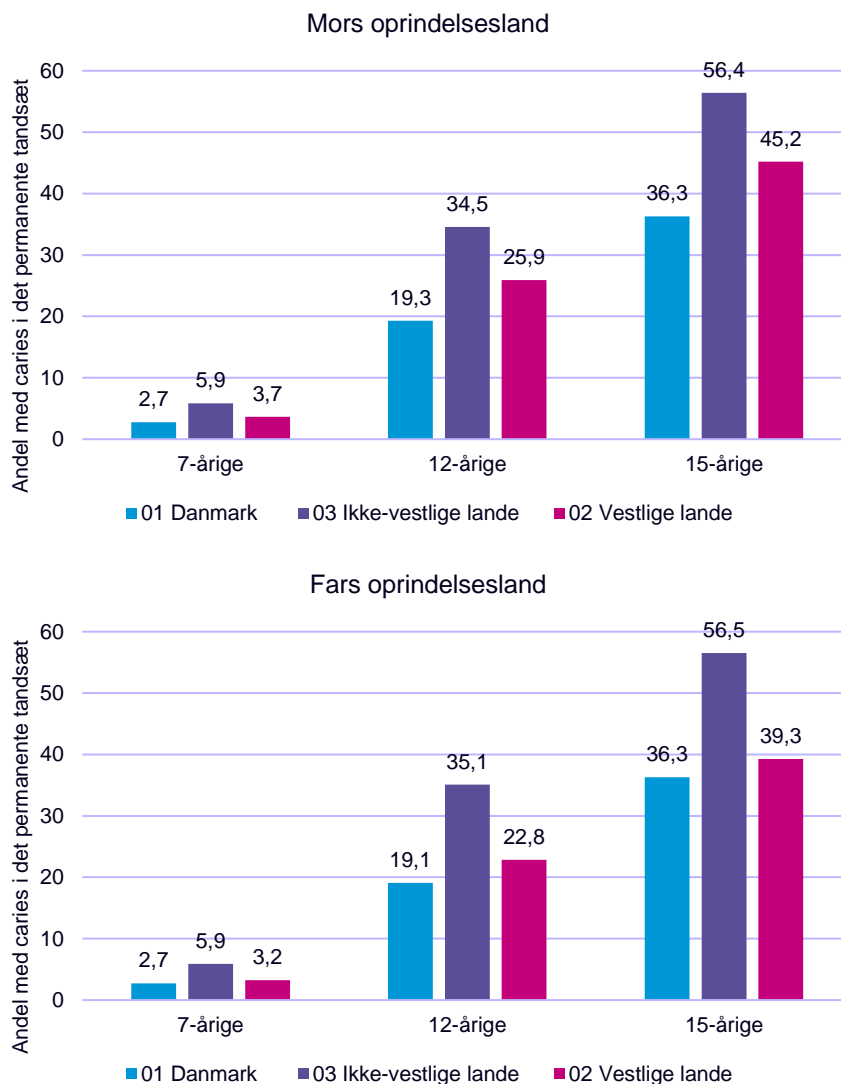

Note: Opgjort blandt børn med tandundersøgelse i 2016 (ca. 75 pct. af årgangene). Indkomstniveauet er den samlede personindkomst i 2016.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af Sundhedsstyrelsens Centralodontologiske register og registerdata fra Danmarks Statistik.

Forældrenes etniske baggrund har også betydning for børnenes tandsundhed jf. figur 2.8. Børn af forældre, hvis oprindelsesland er et ikke-vestligt land har i højere grad huller i tænderne end børn af forældre med dansk eller anden vestlig baggrund. Betydningen ses for både farens og morens oprindelsesland og for alle årgange (7-, 12 og 15-årige). Når der justeres for øvrige familieforhold, forsvinder effekten af enten moderen eller faderes oprindelsesland dog (se bilag 2).

Figur 2.8: Andel af børn, som har haft caries i det blivende tandsæt, fordelt efter forældrenes etniske baggrund

Note: Opgjort blandt børn med tandundersøgelse i 2016 (ca. 75 pct. af årgangene). Etnisk baggrund er opgjort ud fra forældrenes oprindelsesland (se beskrivelse hos [Danmarks Statistik](#)) og derefter inddelt i 3 kategorier: Danmark, andet vestligt land og ikke-vestligt land.
 Kilde: Egne beregninger på baggrund af Sundhedsstyrelsens Centralodontologiske register og registerdata fra Danmarks Statistik.

Dato: 3. juli 2019

Sags ID: SAG-2019-03637
 Dok. ID: 2782953

E-mail: BOHH@kl.dk
 Direkte: 3370 3636

Weidekampsgade 10
 Postboks 3370
 2300 København S

www.kl.dk
 Side 8 af 19

Forældrenes egne tandlægevaner har også betydning for børnenes tand-sundhed jf. figur 2.9. Blandt børn af forældre, som ikke har været til tand-læge i løbet af de sidste 2 år, har en højere andel haft caries i de blivende tænder end børn af forældre som selv har været til tandlæge. Betydningen eksisterer for både farens og morens tandlægevaner og for alle årgange (7-, 12 og 15-årige). Når der justeres for de øvrige familieforhold, er den selv-stændige effekt af forældrenes tandlægevaner dog begrænset.

Dato: 3. juli 2019

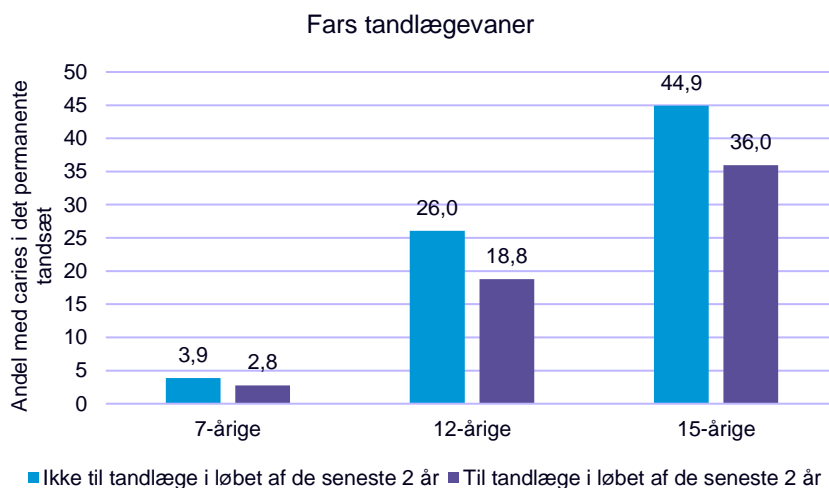
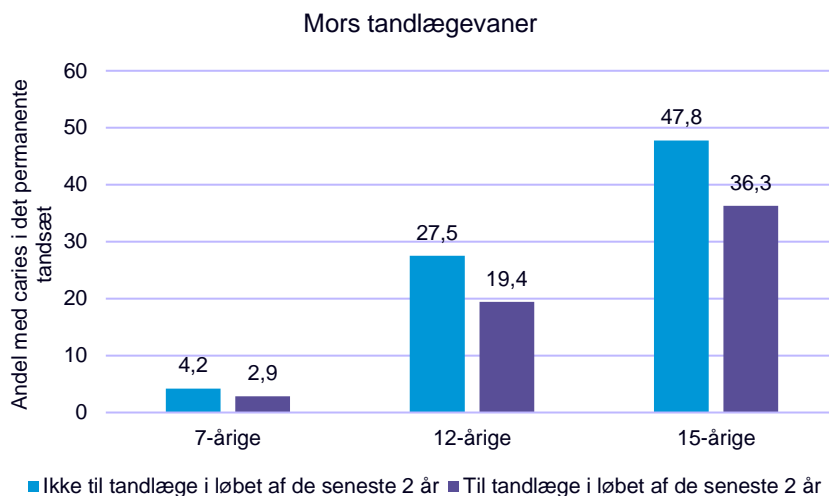
 Sags ID: SAG-2019-03637
 Dok. ID: 2782953

 E-mail: BOHH@kl.dk
 Direkte: 3370 3636

 Weidekampsgade 10
 Postboks 3370
 2300 København S

 www.kl.dk
 Side 9 af 19

Figur 2.9: Andel af børn, som har haft caries i det blivende tandsæt, fordelt efter forældrenes egne tandlægevaner

Note: Opgjort blandt børn med tandundersøgelse i 2016 (ca. 75 pct. af årgangene). Forældrenes tandlægevaner er opgjort ud fra tandlægekontakter i sygesikringsregisteret i 2015 og 2016.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af Sundhedsstyrelsens Centralodontologiske register og registerdata fra Danmarks Statistik.

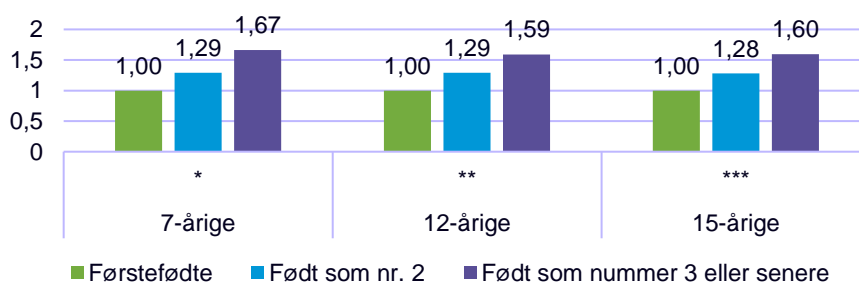
2.3 Betydning af nummer i søskendeflokken: Justerede analyser

Blandt alle de undersøgte familieforhold er barnets nummer i søskendeflokken et af de forhold, der har størst betydning (jf. figur 2.2 og bilag 2). Førstefødte har generelt færre huller i tænderne end senere fødte børn. De deskriptive figurer i afsnit 2.2 er dog ikke justeret for andre forhold, der kan tænkes at påvirke den sammenhæng, der ses. Fx kan størrelsen af søskendeflokken spille ind: Enebørn er jo pr. definition førstefødte og deres tand-sundhed adskiller sig jf. figur 2.3 også fra andre børns. Forældrenes alder er også pr. definition lavere blandt førstefødte end blandt senere fødte – spiller det mon en rolle? Og forældrenes uddannelsesniveau kan tænkes at stige i løbet af familieårene og dermed gennemsnitligt være lidt højere blandt senere fødte end førstefødte og derigennem have betydning.

I dette afsnit undersøges den selvstændige betydning af barnets nummer i søskendeflokken – når der tages højde for de øvrige familieforhold. Det gælder søskendeflokkens størrelse (herunder enebørn), hvem barnet bor sammen med samt forældrenes uddannelse, indkomst, etniske baggrund, alder og egne tandlægevaner.

Som det fremgår af figur 2.10, har barnets nummer i søskendeflokken betydning for sandsynligheden for at have haft caries i de blivende tænder – uafhængigt af de øvrige familieforhold. De 7-årige, som er født som nummer tre eller mere i en søskendeflok, har 60-70 pct. højere sandsynlighed for at have haft huller i de blivende tænder end førstefødte (Odds Ratio =1,67¹). Betydningen er nogenlunde den samme i alle tre årgange.

Figur 2.10: Betydning af nummer i søskendeflokken for caries i det blivende tandsæt (logistisk regressionsmodel, Odds Ratio, førstefødte)

* Justeret for forældres uddannelse og indkomst, moders alder og tandlægevaner og faders oprindelsesland.

**Justeret for antal børn i familien, forældrenes uddannelse, indkomst og egne tandlægevaner, hvem barnet bor sammen med, moders alder og fars oprindelsesland.

***Justeret for antal børn i familien, forældrenes uddannelse, indkomst, alder og egne tandlægevaner og moders oprindelsesland.

Note: Logistisk regressionsmodel over caries i det blivende tandsæt (mindst ét hul) med nummer i søskendeflokken som primære forklarende variabel (førstefødte som reference, dvs.Odds Ratio=1). Se detaljerede resultater i bilag 2.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af Sundhedsstyrelsens Centralodontologiske register og registerdata fra Danmarks Statistik.

¹ Odds Ratioen er tæt på den relative risiko (og kan derfor tolkes på samme måde som Risk Ratio), når udfaldet er sjældent, som tilfældet er i den logistiske regressionsmodel for 7-årige. Blandt 12- og 15-årige, hvor udfaldet er mindre sjældent, overvurderer OR den relative risiko.

Bilag 1 – Fordeling af alle forklarende variable

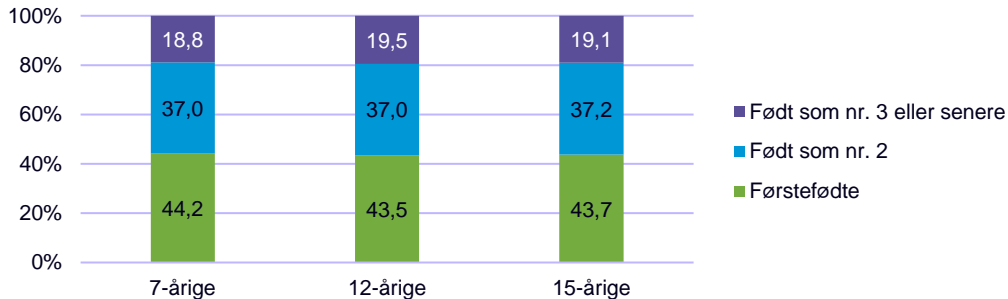
Dato: 3. juli 2019

 Sags ID: SAG-2019-03637
 Dok. ID: 2782953

 E-mail: BOHH@kl.dk
 Direkte: 3370 3636

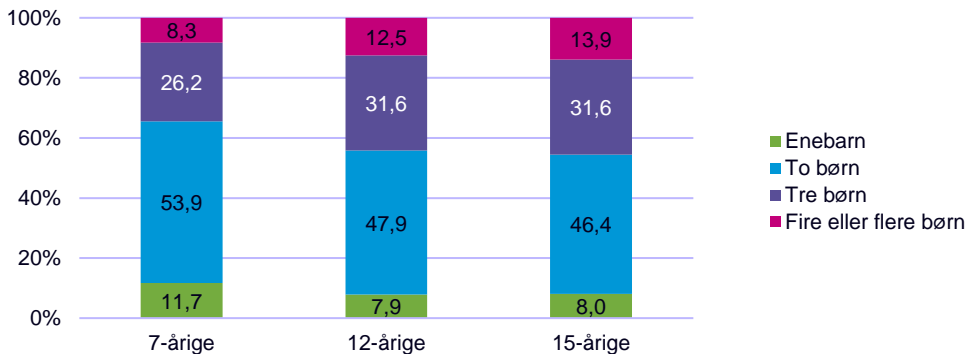
 Weidekampsgade 10
 Postboks 3370
 2300 København S

 www.kl.dk
 Side 11 af 19

Figur B1.1: Fordeling af nummer i søskendeflokken

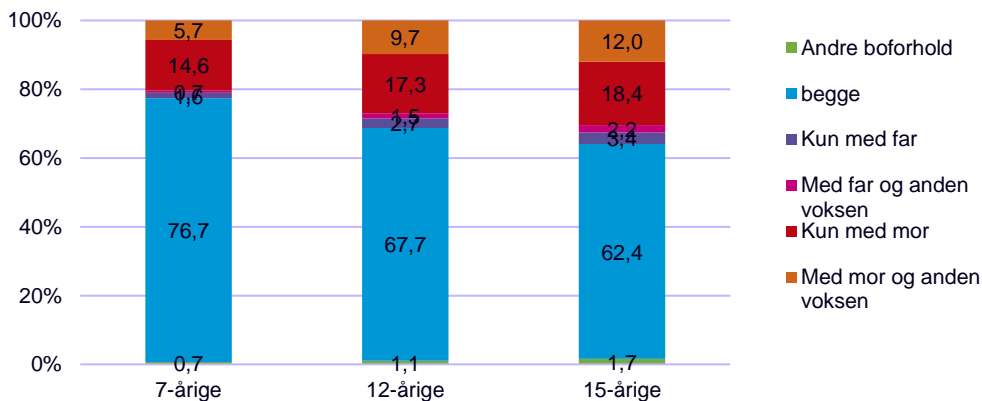
Note: Opgjort blandt børn med tandundersøgelse i 2016 (ca. 75 pct. af årgangene). Nummer i børneflokk er opgjort ud fra antallet af børn, som moderen har.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af Sundhedsstyrelsens Centralodontologiske register og registerdata fra Danmarks Statistik.

Figur B1.2: Fordeling af størrelsen af søskendeflokken

Note: Opgjort blandt børn med tandundersøgelse i 2016 (ca. 75 pct. af årgangene). Søskendeflokken størrelse er opgjort ud fra antallet af børn, som moderen har.

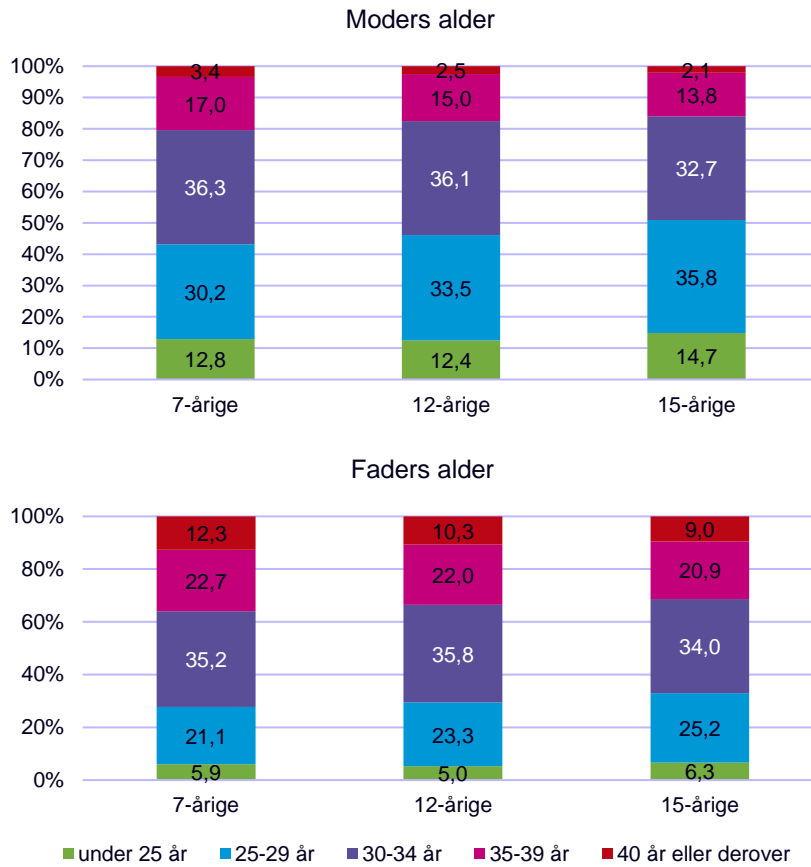
Kilde: Egne beregninger på baggrund af Sundhedsstyrelsens Centralodontologiske register og registerdata fra Danmarks Statistik.

Figur B1.3: Fordeling af børnenes boforhold

Note: Opgjort blandt børn med tandundersøgelse i 2016 (ca. 75 pct. af årgangene). Boforhold er opgjort ud fra hvilke og hvor mange voksne, der bor på barnets adresse.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af Sundhedsstyrelsens Centralodontologiske register og registerdata fra Danmarks Statistik.

Figur B1.4: Fordeling af børn efter forældrenes alder ved fødsel

Dato: 3. juli 2019

Sags ID: SAG-2019-03637
Dok. ID: 2782953

E-mail: BOHH@kl.dk
Direkte: 3370 3636

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 12 af 19

Note: Opgjort blandt børn med tandundersøgelse i 2016 (ca. 75 pct. af årgangene).
Kilde: Egne beregninger på baggrund af Sundhedsstyrelsens Centralodontologiske register og registerdata fra Danmarks Statistik.

Dato: 3. juli 2019

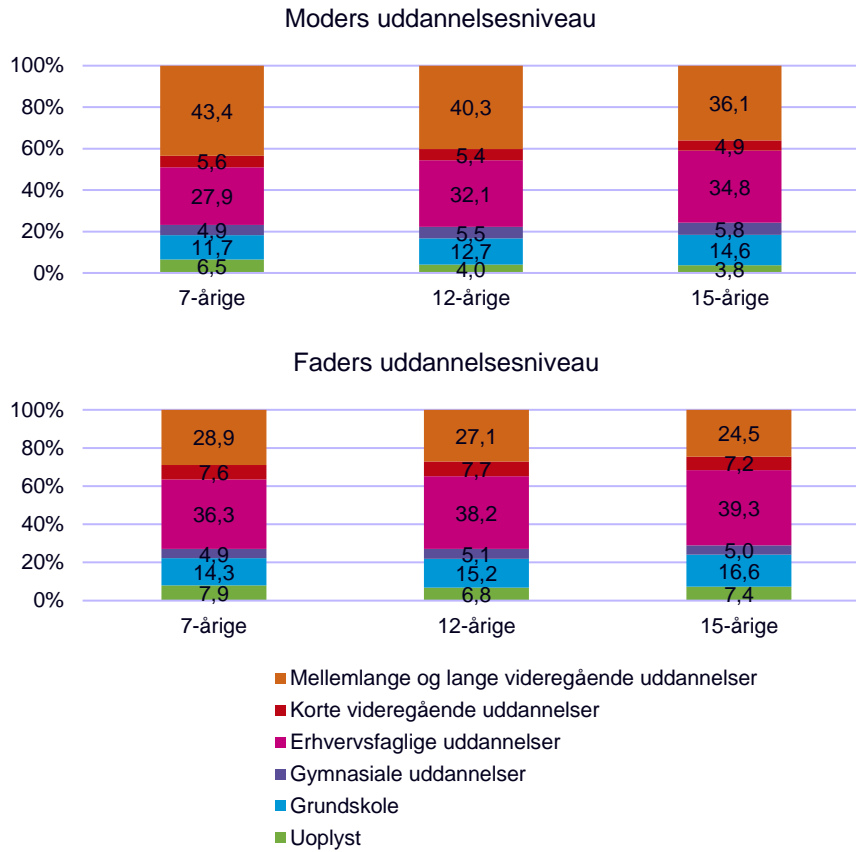
Sags ID: SAG-2019-03637
Dok. ID: 2782953

E-mail: BOHH@kl.dk
Direkte: 3370 3636

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 13 af 19

Figur B1.5: Fordeling af børn efter forældrenes uddannelsesnivea

Note: Opgjort blandt børn med tandundersøgelse i 2016 (ca. 75 pct. af årgangene). Uddannelsesniveaet er forældrenes højest fuldførte uddannelse i 2016.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af Sundhedsstyrelsens Centralodontologiske register og registerdata fra Danmarks Statistik.

Figur B1.6: Fordeling af børn efter forældrenes indkomst

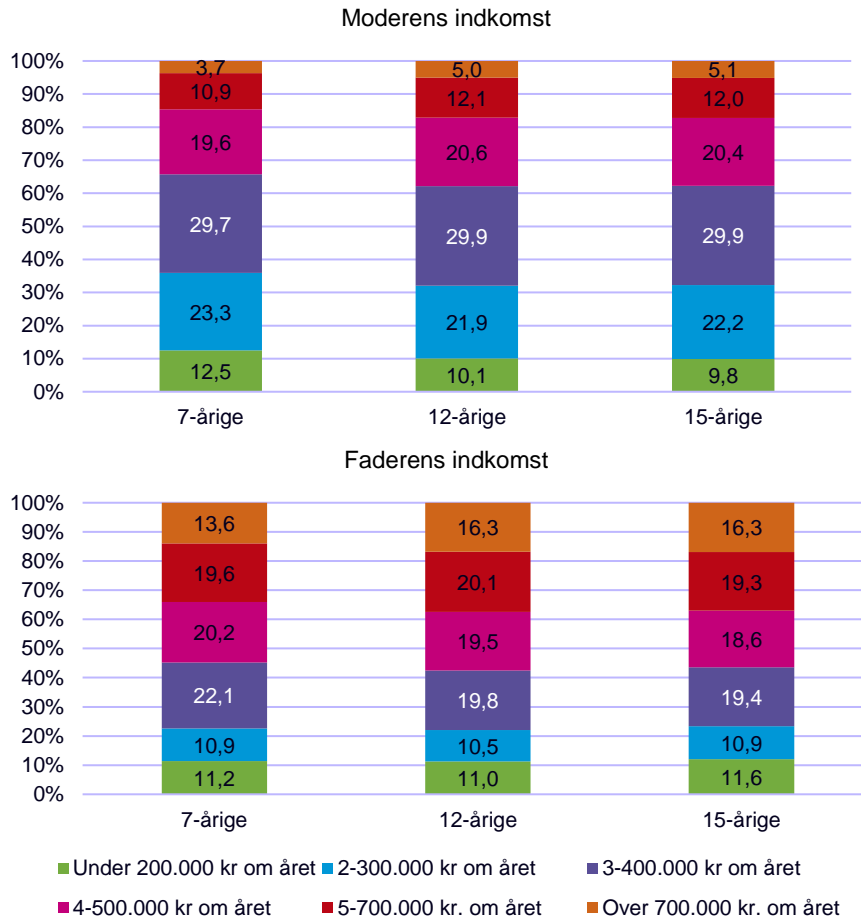
Dato: 3. juli 2019

Sags ID: SAG-2019-03637
Dok. ID: 2782953

E-mail: BOHH@kl.dk
Direkte: 3370 3636

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

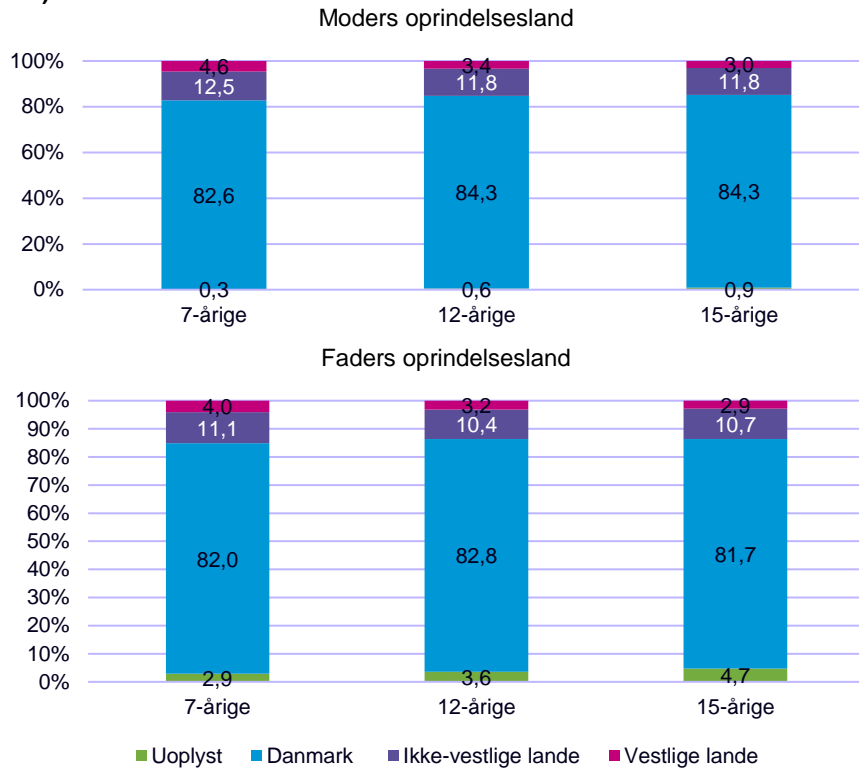
www.kl.dk
Side 14 af 19

Note: Opgjort blandt børn med tandundersøgelse i 2016 (ca. 75 pct. af årgangene). Indkomstniveauet er den samlede personindkomst i 2016.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af Sundhedsstyrelsens Centralodontologiske register og registerdata fra Danmarks Statistik.

Figur B1.7: Fordeling af børn efter forældrenes etniske baggrund (oprindelsesland)

Dato: 3. juli 2019

Sags ID: SAG-2019-03637
Dok. ID: 2782953

E-mail: BOHH@kl.dk
Direkte: 3370 3636

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 15 af 19

Note: Opgjort blandt børn med tandundersøgelse i 2016 (ca. 75 pct. af årgangene). Etnisk baggrund er opgjort ud fra forældrenes oprindelsesland (se beskrivelse hos [Danmarks Statistik](#)) og derefter inddelt i 3 kategorier: Danmark, andet vestligt land og ikke-vestligt land.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af Sundhedsstyrelsens Centralodontologiske register og registerdata fra Danmarks Statistik.

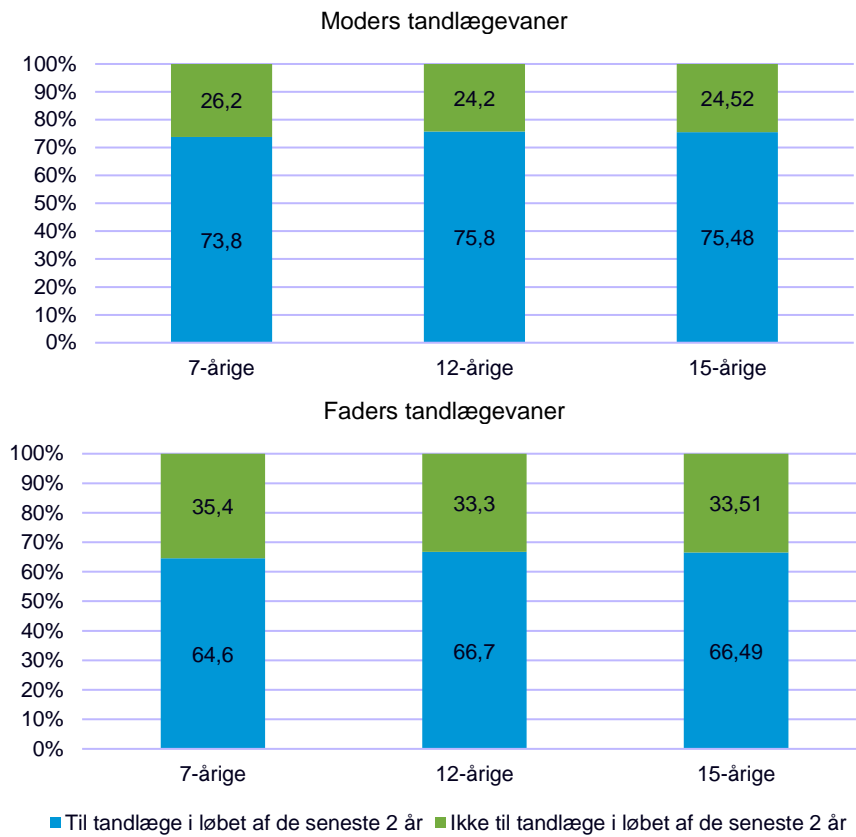
Figur B1.8: Fordeling af børn efter forældrenes egne tandlægevaner

Dato: 3. juli 2019

 Sags ID: SAG-2019-03637
 Dok. ID: 2782953

 E-mail: BOHH@kl.dk
 Direkte: 3370 3636

 Weidekampsgade 10
 Postboks 3370
 2300 København S

 www.kl.dk
 Side 16 af 19

Note: Opgjort blandt børn med tandundersøgelse i 2016 (ca. 75 pct. af årgangene). Forældrenes tandlægevaner er opgjort ud fra tandlægekontakter i sygesikringsregisteret i 2015 og 2016.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af Sundhedsstyrelsens Centralodontologiske register og registerdata fra Danmarks Statistik.

Bilag 2 – Logistiske regressionsmodeller

Dato: 3. juli 2019

 Sags ID: SAG-2019-03637
 Dok. ID: 2782953

 E-mail: BOHH@kl.dk
 Direkte: 3370 3636

 Weidekampsgade 10
 Postboks 3370
 2300 København S

 www.kl.dk
 Side 17 af 19

	7-årige Odss Ratio	P-værdi	12-årige Odss Ratio	P-værdi	15-årige Odss Ratio	P-værdi
Nummer i børneflokk		<0,0001				<0,0001
Førstefødte	1		1		1	
Født som nr. 2	1,293		1,292		1,278	
Født som nummer 3 eller senere	1,665		1,59		1,596	
Antal børn i familien (mors)				0,001		<0,0001
Enebarn			1,1*			1,137
To børn			1		1	
Tre børn			1,029*		1,061	
Fire børn eller flere			1,166		1,245	
Mors uddannelse		0,0006		<0,0001		<0,0001
Uoplyst uddannelse	1,611		1,62		1,473	
Grundskole	1,343		1,447		1,557	
Gymnasiale uddannelser	1,362		1,143		1,131	
Erhvervsfaglige uddannelser	1,235		1,241		1,252	
Korte videregående uddannelser	1,985*		0,975*		1,049*	
Mellemlange og lange videregående uddannelser	1		1		1	
Fars uddannelse		<0,0001				<0,0001
Uoplyst uddannelse	1,638		1,439		1,544	
Grundskole	1,442		1,48		1,363	
Gymnasiale uddannelser	1,092*		1,096*		1,068*	
Erhvervsfaglige uddannelser	1,154*		1,231		1,198	
Korte videregående uddannelser	0,762*		1,062*		1,048*	
Mellemlange og lange videregående uddannelser	1		1		1	
Mors indkomst				<0,0001		<0,0001
Under 200.000 kr. om året	1,352		1,217		1,233	
2-300.000 kr. om året	1,273		1,237		1,159	
3-400.000 kr. om året	1,093		1,092		1,075	
4-500.000 kr. om året	1,129		1,051*		1,031*	
5-700.000 kr. om året	1		1		1	
Over 700.000 kr. om året	0,913*		1,019*		1,946*	
Fars indkomst		0,0114		<0,0001		<0,0001
Under 200.000 kr. om året	1,352		1,174		1,284	
2-300.000 kr. om året	1,273		1,145		1,207	
3-400.000 kr. om året	1,093*		1,122		1,147	
4-500.000 kr. om året	1,129*		1,006*		1,069	
5-700.000 kr. om året	1		1		1	
Over 700.000 kr. om året	0,913*		0,921*		0,987*	
Mors alder ved fødsel^2		0,0243		0,0115		0,0004
Fars alder ved fødsel^2						0,0462
Mors oprindelsesland						<0,0001
Danmark					1	
Vestlige lande					1,159	
Ikke-vestlige lande					1,328	
Fars oprindelsesland		0,0051		<0,0001		
Danmark	1		1			
Vestlige lande	0,84*		1,080*			
Ikke-vestlige lande	1,235		1,299			
Bor med				0,0015		
Begge forældre			1			
Kun far			0,967*			
Far og anden voksen			0,951*			
Kun mor			1,136			
Mor og anden voksen			1,064			
Mors tandlægevaner		0,0387		<0,0001		<0,0001
Til tandlæge i løbet af de seneste 2 år	1		1		1,166	
Ikke til tandlæge i løbet af de seneste 2 år	1,131		1,137		1	
Fars tandlægevaner				<0,0001		0,0006
Til tandlæge i løbet af de seneste 2 år			1		1	
Ikke til tandlæge i løbet af de seneste 2 år			1,127		1,082	

* konfidensintervallet omfatter værdien 1.

I hver model er kun medtaget variable, som var signifikante. Der er foretaget baglæns modelsøgning for at komme frem til de tre endelige modeller.

Bilag 3 – Logistisk regressionsmodel, 12-årige (trinvis tilføjelse af variable)

Dato: 3. juli 2019

 Sags ID: SAG-2019-03637
 Dok. ID: 2782953

Logistisk regression: Outcome caries i det permanente tandsæt (ja/nej).

 E-mail: BOHH@kl.dk
 Direkte: 3370 3636

	Odss Ratio	P-værdi	Odss Ratio	P-værdi	Odss Ratio	P-værdi	Odss Ratio	P-værdi	Odss Ratio	P-værdi	Odss Ratio	P-værdi
Nummer i børneflokket		<0,0001		<0,0001		<0,0001		<0,0001		<0,0001		<0,0001
Førstefødte	1		1		1		1		1		1	
Født som nr. 2	1,226		1,234		1,203		1,205		1,214		1,219	
Født som nummer 3 eller senere	1,774		1,447		1,379		1,374		1,387		1,4	
Antal børn i familien (mors)		<0,0001		<0,0001		<0,0001		<0,0001		<0,0001		<0,0001
Enebarn			1,257		1,15		1,12		1,108		1,086*	
To børn			1		1		1		1		1	
Tre børn			1,099		1,102		1,1		1,089*		1,078	
Fire børn eller flere			1,69		1,439		1,399		1,352		1,294	
Mors uddannelse												
Uoplyst uddannelse					3,289		2,275		1,98		1,881	
Grundskole					2,387		1,91		1,672		1,609	
Gymnasiale uddannelser					1,47		1,315		1,222		1,204	
Erhvervsfaglige uddannelser					1,591		1,37		1,272		1,269	
Korte videregående uddannelser					1,061*		0,990*		0,971*		0,976*	
Mellemlange og lange videregående uddannelser					1		1		1		1	
Fars uddannelse												
Uoplyst uddannelse							1,944		1,86		1,63	
Grundskole							1,831		1,763		1,562	
Gymnasiale uddannelser							1,242		1,226		1,147	
Erhvervsfaglige uddannelser							1,348		1,321		1,228	
Korte videregående uddannelser							1,103*		1,087*		1,057*	
Mellemlange og lange videregående uddannelser							1		1		1	
Mors indkomst												
Under 200.000 kr om året									1,342		1,289	
2-300.000 kr om året									1,385		1,317	
3-400.000 kr om året									1,149		1,12	
4-500.000 kr om året									1,081*		1,062*	
5-700.000 kr. om året									1		1	
Over 700.000 kr. om året									0,992*		1,009*	
Fars indkomst												
Under 200.000 kr om året											1,351	
2-300.000 kr om året											1,278	
3-400.000 kr om året											1,171	
4-500.000 kr om året											1,026*	
5-700.000 kr. om året											1	
Over 700.000 kr. om året											0,902	

 Weidekampsgade 10
 DK-2300 København S

 www.kl.dk
 Side 18 af 19

ANALYSENOTAT

	Odss Ratio	P-værdi	Odss Ratio	P-værdi	Odss Ratio	P-værdi	Odss Ratio	P-værdi	Odss Ratio	P-værdi	Odss Ratio	P-værdi	Odss Ratio	P-værdi	Odss Ratio	P-værdi	Odss Ratio	P-værdi
Nummer i børneflokket		<0,0001		<0,0001		<0,0001		<0,0001		<0,0001		<0,0001		<0,0001		<0,0001		<0,0001
Forstefødte	1		1		1		1		1		1		1		1		1	
Født som nr. 2	1,309		1,31		1,305		1,304		1,296		1,293		1,292		1,292		1,292	
Født som nummer 3 eller senere	1,63		1,628		1,624		1,619		1,6		1,592		1,59		1,59		1,59	
Antal børn i familien (mors)		<0,0001		<0,0001		<0,0001		0,0002		0,0004		0,0007		0,0007		0,001		0,001
Enebarn	1,135		1,127		1,134		1,136		1,105		1,103*		1,11*		1,11*		1,11*	
To børn	1		1		1		1		1		1		1		1		1	
Tre børn	1,030*		1,032*		1,025*		1,022*		1,030*		1,029*		1,029*		1,029*		1,029*	
Fire børn eller flere	1,217		1,217		1,179		1,17		1,178		1,17		1,166		1,166		1,166	
Mors uddannelse		<0,0001		<0,0001		<0,0001		<0,0001		<0,0001		<0,0001		<0,0001		<0,0001		<0,0001
Uoplyst uddannelse	1,775		1,779		1,618		1,652		1,671		1,629		1,62		1,62		1,62	
Grundskole	1,534		1,533		1,492		1,489		1,474		1,453		1,447		1,447		1,447	
Gymnasiale uddannelser	1,19		1,189		1,155		1,152		1,148		1,143		1,143		1,143		1,143	
Erhvervsfaglige uddannelser	1,247		1,248		1,243		1,247		1,244		1,242		1,241		1,241		1,241	
Korte videregående uddannelser	0,977*		0,976*		0,966*		0,968*		0,968*		0,971*		0,975*		0,975*		0,975*	
Mellemlange og lange videregående uddannelser	1		1		1		1		1		1		1		1		1	
Fars uddannelse		<0,0001		<0,0001		<0,0001		<0,0001		<0,0001		<0,0001		<0,0001		<0,0001		<0,0001
Uoplyst uddannelse	1,56		1,562		1,517		1,462		1,458		1,448		1,439		1,439		1,439	
Grundskole	1,508		1,509		1,519		1,516		1,5		1,492		1,48		1,48		1,48	
Gymnasiale uddannelser	1,135		1,137		1,118		1,112		1,109*		1,103*		1,096*		1,096*		1,096*	
Erhvervsfaglige uddannelser	1,206		1,21		1,231		1,234		1,231		1,232		1,231		1,231		1,231	
Korte videregående uddannelser	1,053*		1,057*		1,059*		1,060*		1,059*		1,060*		1,062*		1,062*		1,062*	
Mellemlange og lange videregående uddannelser	1		1		1		1		1		1		1		1		1	
Mors indkomst		<0,0001		<0,0001		<0,0001		<0,0001		<0,0001		<0,0001		<0,0001		<0,0001		<0,0001
Under 200.000 kr om året	1,26		1,256		1,21		1,212		1,244		1,223		1,217		1,217		1,217	
2-300.000 kr om året	1,284		1,281		1,254		1,256		1,257		1,24		1,237		1,237		1,237	
3-400.000 kr om året	1,103		1,103		1,095		1,097		1,099		1,093		1,092		1,092		1,092	
4-500.000 kr om året	1,054*		1,054*		1,055*		1,055*		1,053*		1,052*		1,051*		1,051*		1,051*	
5-700.000 kr. om året	1		1		1		1		1		1		1		1		1	
Over 700.000 kr. om året	1,018*		1,017*		1,016*		1,017*		1,022*		1,019*		1,019*		1,019*		1,019*	
Fars indkomst		<0,0001		<0,0001		<0,0001		<0,0001		<0,0001		<0,0001		<0,0001		<0,0001		<0,0001
Under 200.000 kr om året	1,326		1,31		1,245		1,225		1,201		1,192		1,174		1,174		1,174	
2-300.000 kr om året	1,257		1,246		1,203		1,191		1,173		1,162		1,145		1,145		1,145	
3-400.000 kr om året	1,159		1,154		1,144		1,138		1,133		1,128		1,122		1,122		1,122	
4-500.000 kr om året	1,02*		1,018*		1,015*		1,013*		1,011*		1,009*		1,006*		1,006*		1,006*	
5-700.000 kr. om året	1		1		1		1		1		1		1		1		1	
Over 700.000 kr. om året	0,911		0,913		0,917		0,917		0,917		1,097*		0,921*		0,921*		0,921*	
Mors alder ved fødsel ^2		0,0001		0,0051		0,0046		0,0056		0,0102		0,0103		0,0103		0,0115		0,0115
Fars alder ved fødsel ^2				0,0273		0,0293		0,0204		0,0295		0,0437		0,0437		0,0462		0,0462
Mors oprindelsesland						<0,0001		insign. og derfor udtaget										
Danmark						1												
Vestlige lande						1,087*												
Ikke-vestlige lande						1,276												
Fars oprindelsesland								<0,0001		<0,0001		<0,0001		<0,0001		<0,0001		<0,0001
Danmark						1				1		1		1		1		1
Vestlige lande						1,106				1,112*		1,097*		1,080*		1,080*		1,080*
Ikke-vestlige lande						1,325				1,337		1,314		1,299		1,299		1,299
Bor med										0,0002		0,0004		0,0015		0,0015		0,0015
Begge forældre										1		1		1		1		1
Kun far										0,988*		0,974*		0,967*		0,967*		0,967*
Far og anden voksen										0,965*		0,951		0,951*		0,951*		0,951*
Kun mor										1,153		1,146		1,136		1,136		1,136
Mor og anden voksen										1,080*		1,074*		1,064		1,064		1,064
Mors tandlægevaner												<0,0001		<0,0001		<0,0001		<0,0001
Til tandlæge i løbet af de seneste 2 år												1		1		1		1
Ikke til tandlæge i løbet af de seneste 2 år												1,167		1,137		1,137		1,137
Fars tandlægevaner																		<0,0001
Til tandlæge i løbet af de seneste 2 år																		1
Ikke til tandlæge i løbet af de seneste 2 år																		1,127

* Konfidensintervallet omfatter værdien 1,000.